

דף קיא

- קעג. א. סכין שחיטה – האם מותר לחתוך בה אַכְלִין?
- ב. קערה שמלח בה בשר – האם מותר להניח בתוכה אכלין?
- ג. צנון שחתכו בסכין של בשר – האם מותר לאכלו בכוחה (= מאכל חלבי)?
- ד. דגים שלאחר צלייתם, נתנום בקערה בשרית – האם מותר לאכלם בכוחה?
- א. אמר שמואל: סכין ששחט בה, אסור לחתוך בה רותח, שמא בלעה דם בשעת השחיטה משום רתיחת מקום השחיטה.
- צונן – י"א שאותו דבר שנחתך צריך הדחה, וי"א שאין צריך.
- (לפרש"י, כתב הר"ן, מועילה הדחת סכין לכו"ע, גם לענין רותח. והנידון כאן כאשר הסכין לא הודחה, שאם נשתמש בו לרותח – נאסר, ואם בצונן – י"א שמדיח את הצונן וי"א שאין צריך.
- ויש מפרשים שאין מועילה הדחה לסכין לענין רותח, אלא צריך הגעלה או ליבון. ובצונן – י"א שמועילה הדחת הסכין (או המאכל) וי"א שאין צריך אלא די בקינוח מועט. כן פרש הרמב"ן).
- ב. אמר שמואל, וכן רב כהנא: קערה שמלח בה בשר – אסור לאכול בה רותח, משום שבלעה מן הדם, כי מליח הרי הוא כרותח. וכן סבר ר' אמי (וכנראה כן היא גם דעת ר' יוחנן רבו), ולכן שבר כלי חרס שמלחו בו בשר, (שהרי אין תקנה לחרס בהגעלה).
- (דעת הרא"ש ועוד, להקל בקערה מנוקבת, שאינה נאסרת. והראב"ד והר"ן סוברים שאין חילוק בדבר).
- ואם נתנו בקערה דבר רותח, יטעמנו קפילא נכרי, ואם אומר שאין בו טעם דם – מותר. (ועתה אין נוהגים לסמוך על טעימת קפילא. פוסקים).
- ג. רב כהנא אמר: צנון שחתכו בסכין שחתך בה בשר – אסור לאכלו בכוחה. ופרש אביי טעמו, משום שאין לחוש לבליעה זו, שהיא דבר המותר מצד עצמו. ואולם אביי עצמו אמר, שאסור לאכול את הצנון בכוחה, שמפני חריפותו, מורגש הטעם בסכין. (ואין זה 'נ"ט בר נ"ט' כי חוששים לשמנונית בעין על הסכין. או משום חריפות הצנון, נחשב כטעם ראשון. עפ"י רש"י ותוס'). ודוקא כגון צנון או תרדין ('סילקא'), אבל קישות, גורר את מקום החתך ואוכל, וכן לפת, שאינו חריף – מותר. (ומשמע שאפילו גרירה אין צריך, שטעם הלפת מבטל טעם השמנונית. ר"ן עפ"י רש"י). חתך בה לפת ותרדין – הלפת מבטל טעם השמנונית מן הסכין, ואף התרדיים אינם נאסרים.
- רבא פרש דברי רב כהנא שהתיר על ידי טעימת ישראל, ואם אין מורגש טעם הבשר בצנון – מותר לאכלו בכוחה. (ומגדולי הפוסקים י"א שאין מותר אלא בדיעבד, אבל לכתחילה אין לאכלו בחלב ע"י טעימה).
- ד. דגים שנתנום בקערה (בת יומה) של בשר (נגובה. והדגים או הקערה רותחים) – רב אסר לאכלם בכוחה, משום נתינת טעם. ושמואל התיר, לפי שהוא נ"ט בר נ"ט. אמר רב חזקיה בשם אביי: הלכה, שמותר. (וכתב ריב"ן, דוקא נתנום בקערה, אבל אם נתבשלו בה, הרי זה כטעם גמור ואסור. אבל דעת הרמב"ם, ר"י, ר"ת ורמב"ן, שאין חילוק בין עלו בין נתבשלו).